

Най-старата бизнес организация у нас – Българската търговско-промишлена палата, отбелязва своя 120-годишен юбилей. В далечната 1895 г. 8-то Народно събрание приема по предложение на правителството на д-р Константин Стоилов закон за търговско-индустриалните камари. Той е част от мерките на държавата за икономическо развитие на страната чрез покровителство на местната индустрия, търговия и земеделие. Днес в БТПП членуват 53 000 фирми, над 100 браншови организации, а регионалните ѝ палати работят активно във всички 28 областни града в страната. "Стандарт" потърси мнението на председателя на БТПП Цветан Симеонов по всички актуални въпроси.

Проблем за много фирми е, че не правят бизнес планове, а чакат държавни поръчки

Икономиката се справя, но страдаме от комплекси

Токът е евтин за всички, защото е субсидиран от предприемачите, казва Цветан Симеонов

- Г-н Симеонов, по какво БТПП се отличава от останалите работодателски и бизнес сдружения?

- Първо, БТПП е универсална организация, която не поставя никакви специални изисквания за членство от гледна точка на сектор, големина на фирмите и прочие. При нас има както големи фирми, така и средни, като, разбира се, преобладаващи са малките фирми. Друг отличителен белег е, че ние сме организация, ориентирана към услугите. Нашите приходи идват преобладаващо от предоставяне на услуги, при това в голямата си част са услуги, за които сме в конкуренция с други организации и трябва да поддържаме качество. Това са консултантската и преводаческата дейност, осигуряване на обучения, както и много специфични услуги като например предоставянето на бар кодове, системата от стандарти на GS1 International или арбитражния съд, който е водещ в Югоизточна Европа и е място за обучение на арбитражните съдилища на всички палати от този регион. Освен това нашият арбитражен съд вече има дигитализация, каквато малко съдилища в света имат - всеки може да влиза в делото си през интернет, да проверява до къде е стигнало. БТПП предоставя обслужване на фирмите по цялата верига – от създаването на фирмата, през формулирането на основните документи, уреждането на взаимоотношенията с партньорите и поддържането на връзките с тях и се стигне до уреждане на спорове било чрез медиация или арбитраж. От тези услуги се нуждаят микро, малки и средни предприятия, защото нямат капацитета да поддържат голям персонал. Трета отличителна черта на БТПП е, че е единствената работодателска организация в България с толкова широко присъствие на международното поле. Освен това няма

друга бизнес структура, която да е толкова добре регионално представена. Ние имаме регионални палати във всичките 28 области в страната.

- През годините имаше опити и да се изключи БТПП от съвета за тристранно **сътрудничество като национално представителна работодателска организация. Сложен ли е вече край на този проблем?**

- Проблемът приключи с решението на Конституционния съд. То не се дискутира, а се изпълнява и няма друга инстанция, която да го отмени. Това, което тогава се случи, бе плод на влияние на субективни фактори, на недооценяване на обстановката и непознаване на международната уредба и задълженията на България – в случая задълженията на Международната организация на труда. С този неуспешен опит в крайна сметка в дългосрочен план беше направена голяма услуга на палатата, защото това издигна в пъти авторитета на организацията. Два пъти ме каниха за лектор на европейските и азиатските работодатели да обяснявам как се защитават интересите на работодателските организации. И не е случайно, че въпреки предишни покани от страна на правителства и синдикати, генералният директор на МОТ Гай Райдър сега идва в България за нашия юбилей. Това е един комплимент за нас, за начина, по който защитаваме работодателските интереси.

- **БТПП постоянно провежда проучвания сред своите членове за оценката им на бизнес средата. Какво показват вашите най-актуални анкети – подобрява ли се икономическото състояние и очакванията на фирмите?**

- Ние правим анкети не само сред нашите членове, работим с много по-широк кръг от фирми за проучванията ни и винаги имаме ясна представа какви са настроенята сред бизнеса. Създали сме система за бързо допитване до фирмите и в рамките на 48 часа можем да получим отговорите им. Буквално преди дни издадохме годишното издание „България в цифри“, в което сме включили информация как се представя България в над 20 международните класации. Откъдето е видно, че България съвсем не е страна, която може да има комплекси, защото се представя добре на фона на световната икономическа ситуация. Това го доказват и последните статистически данни за близо 2% ръст на БВП през първото тримесечие – неочаквано висок процент, защото прогнозите на БТПП от края на 2014 г. бяха за по-слабо подобрене на бизнес средата. Ръстът на износа от близо 13% също надвишава нашите очаквания, расте и индексът на промишленото производство и заетостта. Последното също ни изненадва на фона на очакванията за съкращения заради повишението на минималната работна заплата. Много добър знак е отчетеният бюджетен излишък от 1.1 млрд. лв. за първите пет месеца на годината при 887 млн. лв. дефицит през м.г. Тези данни показват, че България независимо от всички трудности и от трудностите на съседите ни, върви по-добре от очакванията на фирмите от края на м.г., когато правихме проучване по линия на Асоциацията на европейските търговско-промишлени палати. Международните рейтингови агенции Moody's и S&P потвърдиха кредитния рейтинг на България със стабилна перспектива.

- **На какво се дължи това добро представяне?**

- Функция е на много елементи. Първо, трябва да отчетем по-добрата събираемост и по-добрата работа на контролните органи като НАП и митниците, макар че има още резерви. Когато правителството подкрепя работата на контролните органи, в т.ч. и прокуратурата, а както чуваме има намерение и съдът да тръгне по-добре, когато МВР има ясна задача да се справя с престъпността, всичко това действа превантивно на тези, които са намислили корупционни или престъпни действия, и възпира тези, които досега са го правили. По-големият износ пък се дължи освен на подобрена конюнктура, и, няма да крием, на по-ниските разходи за труд в България, които имат значение за това нашите цени да са конкурентоспособни. Освен това производствата, които работят за

износ, са в голямата си част на чуждестранни инвеститори, а хубавото на чуждестранните инвеститори е, че те решават да вложат средства на територията на една страна, са си направили бизнес плана за разлика от много български инвеститори. Защото проблемът на много български производители е, че не правят бизнес планове, а чакат държавата да им даде поръчки.

- Как обаче БТПП помага на малките фирми в намирането на пазари, защото те нямат капацитета за маркетингови проучвания?

- На малките фирми първо, ние им осигуряваме контакти. Но за да може да ги използват, те трябва да бъдат добре подготвени и активни, което не винаги е така. Един пример - заради ембаргото от Русия се опитахме да съдействаме на млекопреработвателите в намирането на нови пазари. БТПП работи много добре с търговските ни представители зад граница и даже ние съвместно с Министерството на икономиката традиционно няколко години поред правим класация на най-активните ни търговски представители. На нашето предложение да влязат в контакт с местни дистрибутори на млечни продукти от категорията на тези, които България е изнасяла за Русия, откликнаха само за 48 часа шест търговски представители с потенциални купувачи, на които българските фирми трябваше да изпратят своите оферти. Един, единствен български преработвател изпрати една PPT-презентация, което не е начин да сключиш договор. Така че още много дълъг път трябва да извървят нашите фирми в предприемаческите умения и това е огромна задача пред цялото общество. Никак не е смешно, че с обучение по предприемачество трябва да се започне едва ли не още от детската градина. Във всички сфери после ще има възвръщаемост от тези умения.

- Каква е рецептата на БТПП за разрешаване на най-горещия в момента конфликт - цените на тока?

- Решението на проблема спокойно може да се види в развитите пазарни икономики. Там гражданите плащат истинската стойност на тока, а онези, които са в затруднено положение и с доходи около линията на бедност, биват подпомагани с някаква помощ. В България обаче богат-небогат за всички токът е евтин, защото е субсидиран от бизнеса.

И фирмите се товарят да изпълняват социалната политика на държавата.

Другото важно нещо, което трябва да се направи, е да има реален пазар, а това означава да има борса, на която всички производители да продават в състезание.

Работодателските организации предлагаме тази надбавка „Задължения към обществото“, която фирмите плащат като потребители на ток, да се събира в някакъв фонд и да се разпределя пропорционално на производителите на ток според това какви количества са продали. Повече продаваш - повече надбавка взимаш. По този начин се стимулира свалянето на цената на тока. Стимулират се и тези, които произвеждат евтин ток, а онези, на които им е скъп ток, биват стимулирани да си оптимизират разходите. Това е полезно за цялата икономика. А не както сега - АЕЦ произвежда евтино, но нищо не му се дава като надбавка, а други, които продават само 5 гигавата, взимат цялата надбавка.

Мила Кисьова